

**TOETSINGSADVIES OVER HET MILIEUEFFECTRAPPORT  
AFVALVERWERKINGSLOCATIE ELHORST-VLOEDBELT,  
GEMEENTE BORNE**

**12 DECEMBER 2001**

**INHOUDSOPGAVE**

|                                                                                                  |          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>1. INLEIDING.....</b>                                                                         | <b>1</b> |
| <b>2. OORDEEL OVER HET MER.....</b>                                                              | <b>2</b> |
| 2.1 Algemeen .....                                                                               | 2        |
| 2.2 Toelichting .....                                                                            | 2        |
| <b>3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN<br/>    VOOR DE BESLUITVORMING.....</b> | <b>3</b> |

## 1. INLEIDING

Twence B.V. te Hengelo heeft op 27 september 2001 een milieueffectrapport (MER) en vergunningaanvragen met betrekking op de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) bij het bevoegd gezag ingediend. De aanvraag voor een vergunning ingevolge de Wm heeft betrekking op het oprichten van en inwerking hebben van de afvalverwerkingsinrichting Elhorst-Vloedbelt. De aanvraag voor een vergunning ingevolge de Wvo heeft betrekking op het lozen van bedrijfsafvalwater, huishoudelijk afvalwater en hemelwater van deze inrichting, via de riolering en de Rioolwaterzuiveringsinstallatie Almelo-Sumpel op de waterloop 11 (nieuwe Graven), hemelwater op de waterloop 12-0-2-1 en water uit de ringsloot op de waterloop 15-1-0-5.

Bij brief van 3 oktober 2001<sup>1</sup> hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel als coördinerend bevoegd gezag de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 12 oktober 2001 ter inzage gelegd<sup>2</sup>.

Op 20 november 2001 ontving de Commissie voor de m.e.r. 3 pagina's extra informatie behorend bij het MER. Zij heeft deze informatie beoordeeld als niet essentieel voor de besluitvorming, maar raadt het bevoegd gezag aan deze extra informatie alsnog ter inzage te leggen zodat insprekers er ook kennis van kunnen nemen.

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.<sup>3</sup> De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen<sup>4</sup>, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies;
- belangrijke onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER<sup>5</sup>, zoals vastgesteld op 26 juni 2001;
- op eventuele onjuistheden<sup>6</sup>;

■ \_\_\_\_\_

<sup>1</sup> Zie bijlage 1.

<sup>2</sup> Zie bijlage 2.

<sup>3</sup> Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

<sup>4</sup> Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

<sup>5</sup> Wm, artikel 7.23, lid 2.

<sup>6</sup> Wm, artikel 7.23, lid 2.

- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER<sup>7</sup>.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het beslissen over/het verstrekken van vergunningen ingevolge de Wm en Wvo.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

## 2. OORDEEL OVER HET MER

### 2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER aanwezig** is.

Het MER geeft een goede beschrijving van de voorgenomen activiteit, van de alternatieven en van de effecten daarvan op het milieu. Er is goede en bruikbare informatie beschikbaar gekomen om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming.

### 2.2 Toelichting

De Commissie is van mening dat de probleemstelling en het doel (nut en noodzaak) van de voorgenomen activiteit nu helder en duidelijk zijn beschreven<sup>8</sup>. Uit het MER blijkt, beter dan destijds uit de startnotitie, dat de stortplaats naast een regionale functie ook een functie vervult in het kader van het provinciale en nationale afvalstoffenbeleid (Tienjarenprogramma-Afval 1995-2005, Landelijk Stortplan van april 1999). Gezien het afval aanbod uit de regio (130.000 ton/jaar, inclusief overflow AVI Twente) gaat de initiatiefnemer, door te kiezen voor het voorkeursalternatief (aanbod 310.000 ton/jaar), er vanuit dat 180.000 ton/jaar aangevoerd zal worden van buiten de regio (herstructurering stortsector). De stortplaats Elhorst-Vloedbelt heeft daarmee een achtervangfunctie voor (eventueel ook brandbaar) afval gekregen voor het geval landelijk onvoldoende verwerkingscapaciteit beschikbaar is. Omdat de stortplaats Elhorst-Vloedbelt onderdeel uitmaakt van de landelijk beschikbare

■ \_\_\_\_\_

<sup>7</sup> Wm, artikel 7.10

<sup>8</sup> Inspraakreactie nummer 2 gaat uitvoerig in op de noodzaak en stelt dat deze niet aanwezig is. Voor de Commissie is opname van de stortplaats in het beleid een gegeven.

stortcapaciteit (vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheersplan, LAP) vindt de Commissie het aanvaardbaar dat in het MER geen andere alternatieve locaties in beschouwing zijn genomen.

De Commissie vindt dat de belangrijke milieueffecten voldoende duidelijk zijn beschreven in het MER. Het betreft hier de emissies en immissies van geluid, stof, afvalwater en percolatiewater, en de daaruit af te leiden gevolgen voor de omgeving en voor de kwaliteit van bodem en water. Daarnaast maakt het MER duidelijk welke maatregelen genomen zouden kunnen worden om deze emissies verder te beperken en hoe effectief dat is.

### **3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING**

Onderstaande opmerkingen zijn niet van invloed op het hierboven gegeven positieve oordeel. De Commissie hoopt hiermee wel een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

#### **Geur**

De geuremissies en -immissies zijn mogelijk anderszins onderschat. De Commissie baseert deze indruk op ervaring met geuremissies- en immissies bij stortplaatsen elders in Nederland en op concrete onderzoeken waarin sprake is van substantieel hogere waarden<sup>9</sup>. Daarnaast twijfelt de Commissie of de voorgestelde mitigerende maatregelen die eventueel toegepast worden ter bestrijding van geur (verneveling en geurmaskering) in de praktijk zullen werken. Verneveling gaat tevens gepaard met een emissie van onbekende verbindingen.

- De Commissie beveelt aan de geuremissie te monitoren en in de vergunning aan te geven welke passende maatregelen genomen kunnen worden bij onvoorziene overschrijding van normen.

#### **Kwaliteit van bodem, grond- en oppervlaktewater**

De afdichtingslagen (zgn. combinatieafdichtingen, in dit geval een 2mm dikke HDPE-folie op een zand-bentonietlaag) worden aangelegd volgens de richtlijnen en eisen zoals vastgelegd in het Stortbesluit. De levensduur van dergelijke afdichtingen is afhankelijk van diverse factoren (zie ook pag. 87 t/m 90 in het MER). Vanwege het risico van lekkage door de onderafdichting op langere termijn, schrijft het Stortbesluit voor dat de bovenafdichting tijdig moet worden aangebracht, d.w.z. uiterlijk 30 jaar nadat de onderafdichting is aange-

▪ \_\_\_\_\_

<sup>9</sup> Geuronderzoek Afvalverwerking Veendam, Blauw B.V. Wageningen, december 1995, rapportnr. BL95594.02; MER capaciteitsuitbreiding Afvalberging Derde Merwedehaven deelrapport 2 (geur), Haskoning, eindconcept juli 2000. In dit laatste rapport worden de gebruikte emissiefactoren uitvoerig onderbouwd en vergeleken met ervaringen/metingen elders. Op basis van deze gegevens zouden de emissieschattingen voor het storten, compacteren en voor de dagelijkse afdekking met een laag van 10 cm ruwweg een factor 4 hoger kunnen zijn.

legd. In verband met de nazorg is het van belang om te kunnen inschatten wanneer de bovenafdichting moet worden vervangen. In principe is de levensduur van een zand-bentonietafdichting “eeuwigdurend” mits het zoutgehalte in het porievocht voldoende laag blijft en de chemische samenstelling gunstig is, d.w.z. dat voldoende natrium aanwezig moet zijn. Inmiddels is echter uit onderzoek<sup>10</sup> gebleken dat de levensduur van een zand-bentonietafdichting mede wordt bepaald door het zoutgehalte en de chemische samenstelling van de onderliggende steunlaag (uitwisseling mogelijk via diffusie). In de praktijk wordt hier vaak (licht) verontreinigde grond voor gebruikt. In dat geval is het gewenst dat via vooronderzoek wordt nagegaan of het zoutgehalte voldoende laag is en het materiaal niet te veel calcium bevat.

In het MER is niet aangegeven welke materialen worden gebruikt voor de steunlagen onder de zand-bentonietafdichtingslagen. Ook in het Stortbesluit worden daarvoor geen richtlijnen gegeven. Echter, op basis van het genoemde recente onderzoek, is de Commissie van mening dat dit punt extra aandacht verdient.

- De Commissie beveelt aan om in de vergunning aandacht te besteden aan de keuze van het te gebruiken materiaal voor de steunlagen, in het bijzonder de chemische samenstelling daarvan.

Uit het MER wordt niet duidelijk in hoeverre de eindafwerking met een bovenafdichting gefaseerd kan worden uitgevoerd, waarbij compartimenten worden afgedicht na volstorten van het betreffende compartiment in plaats van na volstorten van de gehele stortplaats. Het eerder aanbrengen van een bovenafdichting kan nodig zijn als door een lager afvalaanbod de stortplaats niet binnen 30 jaar kan worden volgestort, als er twijfel bestaat over de lektheid van de onderafdichting of als men de hoeveelheid percolatiewater wil beperken. Anderzijds kan men er voor kiezen om het afval zolang mogelijk bloot te stellen aan uitloging door neerslag en optimale gelegenheid te bieden voor afbraakprocessen. Dit heeft als voordeel dat, mocht op langere termijn de kans op lekkage toenemen, het percolatiewater dan minder verontreinigd is. Het MER brengt deze afweging niet in beeld en maakt niet duidelijk waar de initiatiefnemer in dit geval voor kiest.

- De Commissie adviseert in de vergunning een keuze te maken over het gefaseerd aanbrengen van de bovenafdichting en deze keuze te beargumenteren met milieuargumenten.

De te verwachten effecten op het grondwater en het oppervlaktewater zijn goed beschreven. Modelmatige berekeningen tonen aan dat een eventuele verontreiniging van het grondwater zich in overwegend zuidwestelijke richting verplaatst en dat de meest mobiele componenten (o.a. chloride) de nabijgelegen watergangen binnen 5 à 10 jaar zullen bereiken. Volledige menging in het watervoerend pakket, zoals verondersteld bij de modelberekeningen, zal waarschijnlijk niet optreden waardoor de berekende concentraties in de verontreinigde stroombaan vermoedelijk wat hoger zullen zijn. Voor het doel van

▪ \_\_\_\_\_

<sup>10</sup> Onderzoek Alterra, 2001, persoonlijke mededeling ir. D. Boels; nog niet gepubliceerd rapport over de functionele levensduur van minerale afdichtingslagen en kunststoffen in vloeistofdichte eindafwerking van stortplaatsen (Rapport 290).

deze berekeningen, het vaststellen van de stromingsrichting en de verblijfsduur in het grondwater, is dat echter niet van belang.

De afvalverwerkingslocatie zal geen of geringe effecten hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Directe of indirecte lozingen moeten kwalitatief en kwantitatief voldoen aan de daarvoor gestelde normen en eisen van het waterschap. Op bld. 42 van het MER staat echter vermeld dat er op het terrein een bergingsvijver is voor afvlakking van de piekafvoeren van de riolering (=regenwater van verhard oppervlak, huishoudelijk afvalwater uit gebouwen, water van de bandenwasplaats). Door het waterschap is gesteld dat daar geen percolatiewater, dan wel op andere wijze verontreinigd water, in terecht kan komen. Bij zeer extreme neerslag kan het water uit de bergingsvijver overlopen in de ringsloot. Het MER maakt niet duidelijk welke gevolgen dit kan hebben voor de kwaliteit van het oppervlaktewater.

- De Commissie adviseert om in de vergunning aandacht te besteden aan het mogelijk overlopen van de bergingsvijver, de milieugevolgen ervan en mogelijke maatregelen om ongewenste effecten te voorkomen.

## **Geluid**

In het MER is niet duidelijk beschreven hoeveel uren per dag er afval wordt aangevoerd en verwerkt aangezien verwarring wordt gewekt door de verschillende tijden van opening, aanvoer en verwerking.

- De Commissie adviseert in de vergunning over het aantal uren dat per dag afval wordt aangevoerd en verwerkt duidelijkheid te scheppen.

## **Evaluatieprogramma**

De Commissie is van mening dat het evaluatieprogramma zoals dat in het MER is gepresenteerd, goed is geformuleerd. Hierbij merkt zij op dat de op bladzijde 113 en 114 genoemde monitoring en periodieke controle van de grondwaterkwaliteit niet terugkomt in de tabel met evaluatieonderwerpen op bladzijde 114 en de tabel met het evaluatieprogramma op bladzijde 115. De Commissie gaat er van uit dat dit wel deel uitmaakt van het evaluatieprogramma.